

Politik Bilim

Otomobili Baş Tacı Eden Kent...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Yaşadığım kentte yaşayan ama otomobili baş tacı etmemiş “mutsuz azınlık”tan özür dileyerek...

Otomotiv sanayiimizden çok söz ettim. 14 Nisan’da, Ankara’da açıklanan **Türkiye Otomotiv Strateji Belgesi**’yle ilgili de bir değerlendirme yapabilmek için konuyu incelerken aklıma geldi. Ankara’da yaşayanlar bu belgede yazılanlarla ilgileniyorlar mıydı acaba? Niçin Ankara’da yaşayanlar? İddia ediyorum ki, hiçbir kentin halkı, otomobil denen makinayı Ankara halkı kadar baş tacı etmemiştir. Onun için, otomotiv sanayiimizin geliştirilmesiyle de muhakkak ilgileniyorlardır...

Başkent’in ortasından ırmak geçmiyor. Ama bu kent başkent yapıldığında içinden pek çok dere ve çay geçirdi. Kanalizasyonumuzu bunlardan bazılarına bağlayıverdik. Sonra, Sıhhiye-Ulus ekseninden geçenin kokusuna dayanamadığımız için üstünü kapattık. Diğer dereleri de kurutup çoğunu asfaltladık; o dere yataklarında şimdi, Bülbül Deresi’nde olduğu gibi, su yerine otomobil akıyor. Ama sayıları sürekli arttığından, onca caddeyi genişletmemize, kavşaklarda birbirlerini bekletmeden geçsinler diye, onlarca ‘battı-çıkıtı’ inşa etmemize rağmen otomobillerimizi rahat ettiremedik. Sonunda, Çankaya’yı Kızılay’a bağlayan ana bulvarı yok edip kentin tam ortasından bir otoyol geçirdik... Halk bu makinayı bu denli baş tacı etmese, kentin ana damarından otomobil aksın diye, oradan otoyol geçirebilir miydik?

Otomobil bu; gidilecek yere gidildi, akşam oldu eve dönüldü, sahibi onu bir yere park edecek... Nereye? Yolun kenarına; kenarda yer yoksa yaya kaldırımına... Ankara’da yasadır: ‘*Yaya kaldırımlarında öncelik hakkı otomobilindir. Otomobil velînîmetimizdir; kaldırımlar park yerimiz...*’

Yaya nerede yürüyecek? Otomobil bir yere giderken, nasıl, tevâzû gösterip kaldırımda değil de yolda yürüyorsa yaya da haddini bilsin; o da orada yürüsün. Ama zinhâr yolda yürürken otomobillerin üstüne doğru yürümesin... Bu konuda hüküm var: ‘*Otomobilin üstüne yürüyen her yaya bir gün ölümü tadar...*’ Bir yaya, ezkaza kaldırımı boş buldu orada yürüyor. Baktı ki bir araba park için fırlayıp kaldırıma çıktı, derhal önünden çekilmelidir. Belli ki, ihtiyaç molası... Sorarım size, hangi kentin halkı yürüyeceği kaldırımını tamâmen otomobillere bırakır?

Otomobil ağır; park edilen kaldırım entipüften... Belediye öyle yaptırmıştır. İki üç park etmeden sonra kaldırım taşlarının hepsi yerinden oynar; kenar taşları parçalanır. Ne gam, nasıl olsa, onarım için, ilgili Belediye, geleceğin müteahhit adayları arasından birini seçip gönderecektir... Yeter ki otomobilin işi görülsün... Eh, o arada adamımız da müteahhitliği öğrenir, birkaç kuruş da para kazanıp ilk sermayesini doğrultur! Bu kentin halkı kaldırımlara giden paraları otomobillerinin yüzüsu hürmetine müteahhit adaylarına helâl eden bir halktır...

Diyelim, yaya yolun kenarında durdu, karşıya geçecek. Ankara’da kuraldır: ‘*Yayaya yeşil ışık yandığında da yoldan geçiş hakkı otomobilindir. Haddini bilmeyerek aksine hareket eden yayayı ezmek câizdir.*’ Başka hangi kentin halkı bu kuralı sîneye çeker?

Kentin başındaki belediye elemanının, gafletine gelip başlattığı metro inşaatını durdurup var gücünü kent içinde battı-çıkıtı yapmaya, otoyol açmaya vermesi de kent halkının otomobil aşkındandır. Nitekim, halk metro inşaatı durdu diye öyle pek fazla sesini filan da çıkarmamıştır. Birkaç kişi itiraz edecek gibi oldu ama bakmayın siz onlara... O münâfıklar bilmezler mi, Ankara halkı kentin merkezine otomobiliyle inme özgürlüğünü savunur ve neresinden baksanız, metro bu özgürlüğe

gölge düşüren bir altyapıdır. Oysa benim kentlim arabasına atladı mı ver elini şehrin göbeğindeki varoş, Kızılay... Hem o özgürlüğün tadını çıkarır hem de, Kızılay'a çıkan sokakları mesken tutan işportacılardan don, gömlek, terlik, artık neye ihtiyacı varsa alır, güle oynaya evine döner...

Yoksa, teknolojinin üreticisi değil de sâdece tüketicisi olan halkların başkentleri mi böyle oluyor?

CBT. 29 Nisan 2011